

פרשת בהר

(א) וידבר יי אל-משה בהר סיני לאמר: (ב) דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת ליי: (ג) שש שנים תזרע שדה ושש שנים תזמר פרמך ואספת את-תבואתה: (ד) ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליי שדה לא תזרע וכרמך לא תזמר: (ה) את ספיח קצירך לא תקצור ואת-ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ: (ו) והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים עמך: (ז) ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל-תבואתה לאכל: (ח) וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה: (ט) והעברת שופר תרועה בחדש השבעי בעשור לחדש ביום הכפרים תעבירו שופר בכל-ארצכם: (י) וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרוור בארץ לכל-ישיבה יוכל הוא תהיה לכם ושבתם איש אל-אחוזתו ואיש אל-משפחתו תשבנו: (יא) יוכל הוא שנת החמישים שנה תהיה לכם לא תזרעו ולא תקצרו את-ספיחיה ולא תבצרו את-נזריה: (יב) כי יוכל הוא קדש תהיה לכם מן-השדה תאכלו את-תבואתה: (יג) בשנת היובל הזאת תשבנו איש אל-אחוזתו:

א) ומליל יי עם מ שה בטורא דסיני למימר: ב) מליל עם בני ישראל ותימר להון ארי תיעלון לארעא דאנא זיהב לכון ותשמייט ארעא שמייטתא קדם יי: ג) שית שנין תזרע חקלך ושית שנין תכסח פרמך ותכנוש ית עללתה: ד) ובשתא שביעתא נזח שמייטתא? הי לארעא דתשמייט קדם? יי חקלך לא תזרע וכרמך לא תכסח: ה) ית פתא דחצדך לא תחצד וית ענבי שבקך? לא תקטוף שנת שמייטתא? יהי לארעא: ו) ותהי שמייטת ארעא לכון למיכל לך ולעבדך ולאמתך ולאגירך ולתותבך דדיירין עמך: ז) ולבעירך ולחיתא דבארעך (תהי) [תהא] כל עללתה למיכל: ח) ותמני לך שבע שמייטות? דשנין שבע שנין שבע זמנין ויהון לך יומי שבע שמייטות? דשנין ארבעין ותשע שנין: ט) ותעבר שופר יבבא בירחא שביעאה בעשרא לירחא ביומא דכפוריא תעברון שופרא בכל ארעכון: י) ותקדשון ית שנת חמשין שנין ותקרון חירותא? בארעא לכל יתבהא יובלא היא תהי לכון ויתובון גבר לאחסנתיה וגבר לזרעיתיה תתובון: יא) יובלא היא שנת חמשין שנין תהי לכון לא תזרעון ולא תחצדון ית פתהא ולא תקטפון ית שבקתא? יב) ארי יובלא היא קודשא תהי לכון מן חקלא תיכלון ית עללתה: יג) בשתא דיובלא הדא תתובון גבר לאחסנתיה:

(יד) וכי-תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל-תונו איש את-אחיו: (טו) במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר שני-תבואת ימכר-לך: (טז) לפני רב השנים תרבה מקנתו ולפני מעט השנים תמעט מקנתו כי מספר תבואת הוא מכר לך: (יז) ולא תונו איש את-עמיתו ויראת מאלהיך כי אני יי אלהיכם: (יח) ועשיתם את-חקתי ואת-משפטי תשמרו ועשיתם אתם וישבתם על-הארץ לבטח:

יד) וארי (תזבון) [תזבון] זבינין לחברך או (תזבון) [תזבון/תזבון] מן יד חברך לא תונון גבר ית אחוהי: טו) במנין שניא בטר יובלא תזבון מן חברך? במנין שני עללתא זבינין לך: טז) לפום סגיות שניא תסגי זבינוהי ולפום זעירות שניא תזעיר זבינוהי ארי מנין עללתא הוא מזבין לך: יז) ולא תונון גבר ית חבריה? ותדחל מאלהיך ארי אנא יי אלהיכם: יח) ותעבדון ית קי מי וית דיני תטרוון ותעבדון יתהון ויתיתבון על ארעא לרוחצון:

שלישי

1 ותשמייט הארץ שמיטה לפני
 2 מנוחה של שמיטה.
 3 שתשמט לפני
 4 שעזבת.
 5 שמיטה.
 6 שמיטות.
 7 שמיטות.
 8 חירות.
 9 העזוב.
 10 חברך.
 11 חבירו.

(יט) ונתנה הארץ פריה ואכלתם לשבע וישבתם לבטח עליה: (כ) וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו: (כא) וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשית את התבואה לשלש השנים: (כב) וזרעתם את השנה השמינית ואכלתם מן התבואה ישן עדו השנה התשיעית עד בוא תבואתה תאכלו ישן: (כג) והארץ לא תמכר לצמיתת כלי הארץ פיגרים ותושבים אתם עמדי: (כד) ובכל ארץ אחותכם גאלה תתנו לארץ: ם

רביעי

(כה) כיימוך אחיך ומכר מאחוזתו ובא גאלו הקרב אליו וגאל את ממכר אחיו: (כו) ואיש כי לא יהיה לו גאל והשיגה ידו ומצא כרי גאלתו: (כז) וחשב את שני ממכרו והשיב את העדף לאיש אשר מכרו לו ושב לאחוזתו: (כח) ואם לא מצאה ידו די השיב לו והיה ממכרו ביד הקנה אתו עד שנת היובל ויצא ביכל ושב לאחוזתו: ם

חמישי

(כט) ואיש כיימכר בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו עדתם שנת ממכרו ימים תהיה גאלתו: (ל) ואם לא יגאל עד מלאות לו שנה תמימה וקם הבית אשר בעיר אשר לא לו חמה לצמיתת לקנה אתו לדרתיו לא יצא ביכל: (לא) ובתי החצרים אשר אין להם חמה סביב על שדה הארץ יחשב גאלה תהיה לו וביכל יצא: (לב) וערי הלויים בתי ערי אחוזתם גאלת עולם תהיה ללויים: (לג) ואשר יגאל מן הלויים ויצא ממכר בית ועיר אחוזתו ביכל כי בתי ערי הלויים הוא אחוזתם בתוך בני ישראל: (לד) ושדה מגרש עריהם לא ימכר כי אחוזת עולם הוא להם: ם (לה) וכיימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך: (לו) אל תקח מאתו נשד ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך: (לז) את כסף לא תתן לו בגשד ובמרבית לא תתן אכלך: (לח) אני יי אלהיכם

(יט) ותתן ארעא אבה ותיכלון למשבע ותיבתון לרוחצן עלה: (כ) וארי תימרון מה ניכול בשתא שביעתא הא לא נזרע ולא נכנוש ית עללתנא: (כא) ואיפקיד ית ברקתי לכון בשתא שתייתא ותעביד ית עללתא לתלת שנין: (כב) ותזרעון ית שתא תמינתא ותיכלון מן עללתא עתיקא עד שתא תשיעיתא עד מעל עללתא תיכלון עתיקא: (כג) וארעא לא תזדבן לחלוטין ארי דלי ארעא ארי דיירין ותותבין אתון קדמי¹²: (כד) ובכל ארע אחסנתכון פורקנא תתנון לארעא:

(כה) ארי יתמספן¹³ אחוך ויזבן מאחסנתיה וייתי פרקיה דקריב ליה ויפרוק ית זביגי אחוהי: (כו) וגבר ארי לא יהי ליה פריק ותדביק דיה וישכח כמיסת¹⁴ פורקניה: (כז) ויחשב ית שני זביגוהי ויטיב ית מותרא לגבר דזבין ליה ויתוב לאחסנתיה: (כח) ואם לא אשכחת דיה כמיסת דיתבי¹⁵ ליה ויהון זביגוהי בידא דזבן יתיה עד שתא דיובלא ויפוק ביובלא ויתוב לאחסנתיה:

(כט) וגבר ארי יזבן בית מותב קרתא מקפא¹⁶ שור ויהי פורקניה עד משלם שתא דזביגוהי עידן בעידן¹⁷ (יהי) [יהא/תהי] פורקניה: (ל) ואם לא יתפרק עד משלם ליה שתא שלמתא ויקום ביתא דבקרתא דליה שורא לחלוטין לדיזבן יתיה לדרוהי לא יפוק ביובלא: (לא) ובתי פיצחיא¹⁸ דלית להון שור מקף סחור סחור על חקלא¹⁹ ארעא יתחשבון פורקנא יהי ליה וביובלא יפקון: (לב) וקרני ליואי בתי קרוי אחסנתהון פורקן עלם תהי²⁰ לליואי: (לג) ודיפרוק מן ליואי ויפקון זביגי ביתא וקרני²¹ אחסנתיה ביובלא ארי בתי קרוי ליואי (היא) [אנין] אחסנתהון בגו בני ישראל: (לד) וחקל רוח²² קרויהון לא יזדבן ארי אחסנת עלם הוא להון: (לה) וארי יתמספן²³ אחוך ותמוט דיה עמך ותתקף ביה (דיר ותותב) [ידור ויתותב] וחי י עמך: (לו) לא תסב מניה חבוליא ורביתא ותדחל מאלהך וחי י אחוך

- 12 לפני
- 13 יעני
- 14 ????
- 15 ??? להשיב
- 16 מוקף
- 17 זמן בזמן??
- 18 ??
- 19 פרדס
- 20 יהי
- 21 ???
- 22 ופרדס מרווח???
- 23 יעני

אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלהים: ס

עמך: (לז) ית כספך לא תתן ליה בחבוליא וברביטא לא תתן מיכלך: (לח) אנא יי אלהכון דאפקית יתכון מארעא דמצרים למתן לכון ית ארעא דכנען למהוי לכון לאלהא:

ששי

(לט) וכי ימוך אחיך עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד: (מ) כשכיר בתושב יהיה עמך עד שנת היבל יעבד עמך: (מא) ויצא מעמך הוא ובניו עמו ושבל אל-משפחתו ואל אחוזת אבתיו ישוב: (מב) כיי עבדי הם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לא ימכרו ממכרת עבד: (מג) לא תרדה בו בפרך ויראת מאלהיך: (מד) ועבדך ואמתך אשר יהיו לך מאת הגוים אשר סביבתיכם מהם תקנו עבד ואמה: (מה) וגם מבני התושבים הנגרים עמכם מהם תקנו וממשפחתם אשר עמכם אשר הולידו בארצכם והיו לכם לאחזה: (מו) והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחזה לעלם בהם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך: ס

(לט) וארי יתמספון²⁴ אחוך עמך ויזדבן לך לא תפלח ביה פולחן עבדין: (מ) פאגירא כותבתא יהי עמך עד שתא דיובלא יפלח עמך: (מא) ויפוק מעמך הוא ובנוהי עמיה ויתוב לזרעיתיה²⁵ ולאחסנת אבהתיה ויתוב: (מב) ארי עבדי אינון דאפקית יתהון מארעא דמצרים לא יזדבנון זבון עבדין: (מג) לא תפלח ביה בקשיו²⁶ ותדחל מאלהך: (מד) ועבדך ואמתך די יהון לך מן עממיא דבסחרניכון מנהון תקנון עבדין ואמהון²⁷: (מה) ואף מבני תותביא ערליא²⁸ דדיירין עמכון מנהון תקנון ומזרעיתיהון²⁹ דעמכון דאתילידו בארעכון ויהון לכון לאחסנא: (מו) ותחסנון יתהון לבניכון בתריכון (למירת) [לירתת]³⁰ אחסנא לעלם בהון תפלחון ובאחיכון בני ישראל גבר באחיה לא תפלח³¹ ביה בקשיו:

שביעי

(מז) וכי תשיג יד גר ותושב עמך ומוך אחיך עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר: (מח) אחרי נמכר נאלה תהיה לו אחד מאחיו ונאלנו: (מט) או ידדו או כד דדו ונאלנו או משאר בשרו משפחתו ונאלנו או השיגה ידו ונאל: (נ) וחשב עם קנהו משנת המכרו לו עד שנת היבל והיה כסף ממכרו כמספר שנים כימי שכיר יהיה עמו: (נא) אם עוד רבות בשנים לפיהן ישיב נאלתו מכסף מקנתו: (נב) ואם מעט נשאר בשנים עד שנת היבל וחשב לו כפי שניו ישיב את נאלתו: (נג) כשכיר שנה בשנה יהיה עמו לא ירדנו בפרך לעיניך: (נד) ואם לא נאל נאלה ויצא בשנת היבל הוא ובניו עמו: (נה) כילי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר-

(מז) וארי תדביק יד ערל³² ותותב (ד) עמך ויתמספון³³ אחוך עמיה ויזדבן לערל³⁴ תותב עמך או לארמאי מזרעית³⁵ גיורא: (מח) בטר דיזדבן פורקנא (תהא) [יהי] ליה חד מאחוהי יפרקיניה: (מט) או אחבוהי או בר אחבוהי יפרקיניה או מקר יב בשריה מזרעיתיה יפרקיניה או דתדביק דיה ויתפרק: (נ) ויחשב עם זבניה משתא דאזדבן ליה עד שתא דיובלא ויהי כסף זבינוהי במנן שניא פיומי אגירא יהי עמיה: (נא) אם עוד סגיאות בשניא (לפומהון) [לפומהון]³⁶ תיב פורקניה מכסף זבינוהי: (נב) ואם זעיר (אשתאר) [ישתאר] בשניא עד שתא דיובלא ויחשב ליה כפום שנוהי יתיב ית פורקניה: (נג) פאגיר שתא בשתא

24 יעני
25 לזרעו
26 בקושי. ???
27 עבדים ואמות.
28 ערלים
29 מזרעם.
30 לירש/לירושת.
31 תעבוד.
32 ערל
33 ויעני
34 לערל
35 לארמאי מזרע
36 לפיהם, לפיפיותם.

פרשת בהר שנים מקרא ואחד תרגום

הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם: ויקרא (א)
לֹא־תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים וּפְסֵל וּמִצֵּבָה לֹא־תִקְיִמוּ לָכֶם
וְאֶבֶן מִשְׁכֵּבִית לֹא תִתְּנוּ בְּאֶרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ כִּי אֲנִי
יי אֱלֹהֵיכֶם: (ב) אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ אֲנִי
יי: ם

יהי עמיה לא יפלח³⁷ ביה בקשיו לעינך: (נד)
ואם לא יתפרק באילין ויפוק בשתא
דיובלא הוא ובנוהי עמיה: (נה) ארי דילי בני
שראל עבדין עבדי אינון דאפקית יתהון
מארעא דמצרים אגא יי אלהכון:

(א) לא תעבדון לכוון טעון וצלם וקמא לא
תקימון לכוון ואבן (סגידא) [סגידא]³⁸ לא
תתנון בארעכון למסגד עלה ארי אגא יי
אלהכון: (ב) ית יומי³⁹ שביא דילי תטרון
ולבית⁴⁰ מקדשי תהון דחלין אגא יי

³⁷ יעבוד

³⁸ של השתחוויה

³⁹ ימי

⁴⁰ ואת בית